

Z. Br.

"Kanał Sueski", Tomasz Wituch, Warszawa 1972 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 18/4, 754

1973

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zyków bałtyckich) na uniwersytecie w Rydze, autora przede wszystkim dzieł: *Lettische Grammatik* (1923), *Stawjano-baltijskie etiudy* (1911), *Altpreussische Grammatik* (1944). W poświęconym pamięci tego uczonego tomie, który wymieniliśmy wyżej, Daina Nitiņa przedstawiła wkład Endzelina do językoznawstwa ogólnego (s. 11—23 — artykuł w języku łotewskim, na s. 23—24 streszczenie w języku rosyjskim i niemieckim), natomiast w wydawnictwie wymienionym przez nas na drugim miejscu R. Grabis przedstawił w skrócie naukowy życiorys Endzelina (*Ja. Endzelin i rozwicie łatyszskiego jazykoznanija*, s. 3—12). W tomie *Baltijskie jazyki...* bezpośrednio J. Endzelina dotyczą też trzy referaty: o jego pracy nad ustaleniem norm łotewskiego języka literackiego (s. 13—17, autor: T. Porīte), pracach w zakresie etymologii pruskich (s. 19—22, autor: A. Nepokupnyj, i znaczeniu jego prac dla poznania toponimii Białorusi (s. 23—27, autor: W. Żuczkiewicz). Referaty: R. Grabisa, T. Porīte i A. Nepokupnego w całości ukazały się w „Latvijas PSR Zinatņu Akadēmijas Vēstis” 1973, nr 3 (referat A. Nepokupnego w języku rosyjskim, pozostałe dwa — w łotewskim. W referacie R. Grabisa zamieszczono fotograficzny portret E. Endzelina).

Z. Br.

Jan Petr: *Z dziejów katedry sorabistyki w Uniwersytecie im. Karola w Pradze*. W: *Symbolae polonicae in honorem Stanislai Jodłowski*. Wrocław 1972. Zakład Narodowy im. Ossolińskich Wydawnictwo PAN, s. 111—120.

Na wstępie autor zaznacza, że dzieje katedry filologii serbskołużyckiej na Uniwersytecie Karola w Pradze do dzisiaj są niezbyt dobrze znane. Historię tę autor przedstawił w wymienionym artykule na podstawie dotychczas nie wyzyskanych dokumentów.

Historia ta zaczyna się w 1901 r., kiedy na Uniwersytecie Karola powołano lektorat języków łużyckich. W 1922 r. mianowano pierwszego prywatnego docenta języka i literatury serbskołużyckiej, a w 1933 r. powstała katedra sorabistyki. Była to jednocześnie pierwsza katedra tej dyscypliny sławistycznej na świecie. Jak pisze J. Petr, stała się ona „nie tylko ośrodkiem badań naukowych i kształcenia młodej kadry, lecz także ważnym ogniwem antyfaszystowskiego ruchu prołużyckiego w Czechach i na Łużycach” (s. 117/118).

Z. Br.

Tomasz Wituch: *Kanał Sueski*. Warszawa 1972, Książka i Wiedza, ss. 181, nrb. 3, ilustr.

Ta popularnonaukowa książka przedstawia historię szlaku wodnego między Morzem Śródziemnym a Morzem Czerwonym, od czasów starożytnych po wojnę sueską 1956 roku, podaje wiadomości z zakresu polityki, gospodarki i techniki — te ostatnie głównie w podrozdziale poświęconym samej budowie Kanału Sueskiego, s. 148—180. Autor nie pominął tutaj polskich inżynierów zatrudnionych w Towarzystwie Kanału Sueskiego, Mieczysława Geniusza (1853—1920; był on pasierbem Cypriana Kuczewskiego, który pracował jako buchalter w biurze Towarzystwa) i — szerszemu kręgowi mniej znanego jako uczestnika budowy tego Kanału — Stanisława Janickiego (1836—1888). Na s. 177 znajduje się portret inż. S. Janickiego, niektóre fotografie reprodukowane w książce pochodzą ze zbiorów jego rodziny (jak pisaliśmy w „Kwartalniku” 1968 s. 210—211, wnukiem S. Janickiego był wybitny hydrotechniczny, prof. Wacław Balcerski; zmarł on w końcu 1972 r.).

Z. Br.